

اعضای کابینه به شعارهای رئیس‌جمهور وفادار باشند

محمد مهدی شهریاری

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس

سخنگوی محترم دولت در یکی از نشست‌های رسانه‌ای اخیر خود که دست بر قضا، در آستانه روز حافظ برگزار شد، در تشریح برنامه‌های دولت برای مدیریت شرایط جدید کشور به‌ویژه پس از اجرایی شدن مکانیسم ماشه، از لسان ال‌غیب مدد جست و گفت: «فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم!» در حالی که باور من و بسیاری از حامیان رئیس‌جمهوری و دولت چهاردهم آن است که برای برون رفت از شرایط مخاطره‌آمیز کنونی شاید بهتر باشد وزرا و اعضای کابینه وفای ملی، در خط مشی خود و نسبت آن با راهبردهای مورد نظر دکتر پزشکبان و شعارهای اصلی کارزار انتخاباتی ایشان اندکی بیشتر تأمل کنند؛ زیرا چنین احساس می‌شود که بعضی از وزرا و منصوبان ارشد دولت وفای، عضو کابینه قیپ هستند!

سال گذشته پیش از تشکیل دولت و معرفی اعضای کابینه، بسیاری از دلسوزان هشدار دادند که دولت وفای، دولت ائتلافی نیست؛ چون پیش‌بینی می‌شد که مخالفان دولت از این رویکرد سوءاستفاده کنند و درصدد تثبیت افراط‌پویگیری دیدگاه‌های خودباشند؛ در حالی که اکثریت رأی‌دهندگان در پی تحول اساسی در شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور بودند. در این مدت بارها گفته شد وفای اصلی را باید وفای با مردم و آن اکثریتی دانست که در انتخابات شرکت نکردند بنابراین باید برای جلب رضایت عمومی و بهبود شاخص‌های سرمایه اجتماعی و امید به آینده بسیار کوشش‌ها کرد. اعضای کابینه وفای تکلیف شرعی، قانونی و اخلاقی دارند که در مسیر حرکتی ترسیم‌شده با آرای شهروندان و سازمان رأی‌دکنر پزشکبان گام‌بردارند تا دولت در چشم آحاد مردم به خلف وعده متهم نشود.

نگاهی گذرا به شاخص‌های کلان اقتصادی نشان می‌دهد در چه وضعیت بغرنجی به سر می‌بریم و پاسخگویی به مطالبات مردم، به چه تصمیم‌های بزرگ و تدابیر فوری نیاز دارد. اکنون در سال پایانی چشم‌انداز ۲۰ ساله هستیتم؛ سندی که دستیابی کشورمان به رشد اقتصادی پایدار، توسعه دانایی محور و جای گرفتن در رتبه نخست در بین کشورهای جنوب غربی آسیا را هدفگذاری کرده بود اما تحریم‌های طولانی مدت، سوء مدیریت‌ها و ناکارآمدی، گسترش رانت و عدم شفافیت و فسادساختاری، به حاشیه راندن افراد توانمند و خوشفکر با برچسب غیر خودی و کوچانشن نخبان از کشور و سپردن کارهای بزرگ به افراد ناتوان باعث شده است نه تنها به اهداف گفته‌شده دست نیابیم، بلکه شکاف توسعه‌ای ایران با کشورهای منطقه هر روز بیشتر شود. داده‌های جدید بانک جهانی نشان می‌دهد بین ۱۷ کشور منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، تنها ایران است که کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند تولید ناخالص داخلی اش طی دو سال آتی همچنان منفی باشد، یعنی نه فقط رشد اقتصادی نخواهیم داشت، بلکه با تشدید تحریم‌ها باید منتظر افزایش رکود تئوری فعلی هم باشیم. همچنین، به گواه آمارهای صندوق بین‌المللی پول، حجم تولید ناخالص داخلی دو اقتصاد بزرگ منطقه ما یعنی ترکیه و عربستان سعودی از یک تریلیون دلار گذشته، اما این رقم برای کشور ما فقط اندکی بیشتر از ۴۰۰ میلیارد دلار است. در واقع، اثرگذاری ایران در اقتصاد و سیاست جهانی هر روز کمتر و کمتر می‌شود.

پیمایش‌های سالیان اخیر درباره روند نگران‌کننده خروج نخبان و تحلیل رفتن سرمایه انسانی کشور، مدت‌هاست زنگ خطر عقب ماندن فراینده ایران از قطار توسعه را به صدا درآورده است. برای چاره‌اندیشی درباره بحران‌های زیست محیطی و تغییرات اقلیمی هم، که حیات تمدنی ایران را تهدید می‌کند، به ثبات سیاسی، پایداری اقتصادی و افزایش امید اجتماعی نیازمندیم. با این اوصاف، لازم است اعضای کابینه به شعارها و رویکرد کلان مدنظر رئیس‌جمهوری و آرای اکثریت ملت وفادار باشند؛ به هیاهوی برخی افراد رادیکال که میزان آرای آن‌ها در انتخابات اخیر بیابانگروزن اجتماعی و جایگاه‌شان در جامعه است، اعتدایی نداشته باشند؛ برنامه‌های خود را بر اساس چارچوب سیاست‌های اعلامی دولت منتخب مردم تنظیم کنند و اگر هم به هر دلیل، توان یا اراده لازم برای این کار را در خود نمی‌بینند، صداقت و مردانگی به خرج دهند و دست رئیس‌جمهوری را برای تقویت تیم همراه خود باز بگذارند.

در شرایط جدید کشور پس از اسنپ‌پک و التهاب بازارها و اختلاف بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و سازمان برنامه و بودجه، دولت نه تنها باید فر مانده واحد اقتصادی داشته باشد، بلکه در عرصه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی هم باید صدایی واحد بر اساس خواست اکثریت ملت ایران از آن شنیده شود.

ادامه در صفحه ۵

گزارش

پارلمان

تندروها تنها شدند

بررسی همراه نشدن اکثریت نمایندگان با طرح‌های چندفوریتی پس از جنگ ۱۲ روزه

پریسا هاشمی

خبرنگار پارلمانی هم‌میهن

سوپرانقلابی‌ها در مجلس از هیچ کوششی برای تحقق منویات خود و جریان سیاسی متبوع خود حتی به قیمت اختلال در عملکردهای مسئولان در حوزه سیاست خارجی و سیاست داخلی و فاجعه‌بار کردن شرایط بحرانی کنونی کشور فروگذار نیستند. پس از جنگ ۱۲ روزه ایران و اسرائیل نمایندگان تندرو بهانه خوبی پیدا کردند تا برای ناکارآمد جلوه دادن رقیب و بستن دست دولت در مسیر دیپلماسی راه‌ها برای خروج از بحران و رسیدن به ثبات کشور را مسدود کنند. بخشی از نمایندگان در فضای احساسی پس از جنگ تنها یکبار با آنها همراه شدند اما به نظر می‌رسد، اکثریت نمایندگان مجلس به شرایط لغزنده کشور واقف هستند و ترجیح می‌دهند در زمین تندروها بازی نکنند تا شرایط کشور را از بحران به سوی فاجعه غیرقابل بازگشت سوق ندهند. با وجود عدم همراهی اکثریت مجلس اما تندروها پروژه‌های خاص خود را دنبال می‌کنند. پروژه‌هایی همچون بستن تنگه هرمز، خروج از NPT، نپیوستن به CFT و حتی درخواست ساخت سلاح هسته‌ای به بهانه بازدارندگی به سران قوا و اعضای شورای عالی امنیت ملی که پس از جنگ از سوی سوپرانقلابی‌ها مطرح شده است. البته نه تنها این دوره از مجلس بلکه آنها در ادوار مختلف و هر جا فرصت پیدا کرده‌اند موضوعاتی این چنینی را مطرح کرده‌اند، درحالی که گاهی این تصمیم‌گیری‌ها در حوزه وظایف آنها نبود و تصمیم‌گیری آن ملی و در اختیار سطوح بالای کشور (رهبری و سران قوا) به شمار می‌رفت. اما در این دوره مجلس، تندروی آنها تا جایی پیش رفت که حتی به شخص اول کشور نیز توصیه و درخواست می‌کنند فتوای خود را پس گرفته و با تغییر دکترین دفاعی کشور، اجازه ساخت سلاح هسته‌ای را صادر کند. البته عملکرد مجلس حاکی از آن است که اکثریت نمایندگان به جای همراهی با آنها، راه ثبات و میانه‌روی را در پیش گرفته‌اند. شاید اکثریت مجلس در فضای احساسی پس از جنگ ۱۲ روزه برای تصویب قانون «طرح تشدید مجازات جاسوسی و همکاری با رژیم صهیونیستی و کشورهای متخاصم علیه امنیت و منافع ملی» (قوانین کاملی در این خصوص وجود داشت) با تندروها همقدم شدند اما همراهی آنها در همان حد و اندازه باقی ماند.

عکس: پارتا

عبدالوحد فیاضی نماینده‌نوشهر:

در شرایط جنگی باید خردورزی جای شعار را بگیرد

«اکثریت نمایندگان با برخی از موضوعات که اقلیت در مجلس مطرح می‌کنند مانند خروج از NPT یا ساخت سلاح هسته‌ای همراهی نمی‌کنند؟

یکی از موضوعاتی که شاهد هستیم در ارتباط با نحوه رفتار در دو جریان به اصطلاح اصلاح‌طلب و اصولگر است. آنها لایه‌هایی هستند که فراتر از نیاز زمانه خود تحلیل یک درک دارند یا روش آنها مبتنی بر رفتارهایی است که در گذشته وجود داشته و در رفتارهای خود بازنگری نکرده‌اند. این موضوع رفتار را در هر دو جریان وجود دارد. منتها امروزه به نظر می‌رسد که تقریباً لایه عمومی جامعه، حتی مجلس و سایر کنشگران عرصه‌های سیاسی بیشتر با درک شرایط فعلی سوق به رویکرد اعتدالی دارند که این اعتدال

خروج از NPT و ساخت سلاح هسته‌ای

پیش از جنگ ۱۲ روزه سوپرانقلابی‌ها درخواست حمله به اسرائیل را داشتند و عملیات‌های صادق آنها را اقعان نمی‌کرد و هر روز بهانه‌ای برای تخریب دولت پیدا می‌کردند. آنها نه تنها اعلام می‌کردند دولت نتوانسته انتقام سختی از اسرائیل بگیرد که اسماعیل هنیه را در ایران ترور کرد، بلکه ترور سران و مقامات عالی‌رتبه حزب الله و جبهه مقاومت را به پای ناکارآمدی و ناتوانی دولت مسعود پزشکبان گذاشتند. پس از جنگ، مجلس تصمیم گرفت بر خوردی دیگر با آژانس بین‌المللی اتمی (که گزارش‌های ضد و نقیضی علیه ایران منتشر کرد) داشته باشد. حین و پس از تصویب قانون تعلیق همکاری با آژانس بین‌المللی اتمی، زمزمه‌های خروج ایران از پیمان NPT توسط برخی از نمایندگان مطرح شد که زمینه‌ای باشد برای دستیابی به سلاح هسته‌ای. اما پیوسته‌ها و زمینه‌سازی‌هایی نیاز داشت که یکی از این زمینه‌سازی‌ها نامه ۷۱ نماینده به سران قوا و اعضای شورای عالی امنیت ملی بود. خروج از NPT و دستیابی به سلاح هسته‌ای لازم و ملزوم همدیگرند که تئورهای مجلس برای به ثمر رساندن هر دو، تلاش خود را کردند اما نتوانستند به هدف خود دست یابند. شهروبر امسال مالک شریعتی نماینده تهران در مجلس با اشاره به فعال سازی مکانیزم ماشه، گفت: «بین گزینه‌های بعدی جمهوری اسلامی نسبت به این موضوع، خروج از NPT یک اقدام قابل پیش‌بینی و از سوی دیگر، کاملاً برای جمهوری اسلامی ایران قانونی است.»

خروج از NPT یکی از موضوعات جلسه ۶ مهر امسال مجلس بود که به درخواست ۱۰۲ نماینده به صورت غیرعلنی برگزار شد. هاشم خفگی پور جعفری، نماینده شادگان پس از این جلسه و در پاسخ به این سوال که آیا خروج از NPT هم در جلسه غیرعلنی بررسی شد؟ به ایلنا گفت: «همه موضوعات مطرح شد، خروج از NPT و فعال کردن مکانیزم ماشه هم بررسی شد اما الان خیلی تصمیم جدی گرفته نشد و موضوعات در حد بررسی و اعلام نقطه نظرات نمایندگان است.» اما ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ۷ مهر در واکنش به اقدام تروئیکای اروپایی در فعال سازی مکانیسم ماشه اعلام کرد: «بسیاری از نمایندگان مجلس در پی اقدام غیرقانونی سه کشور اروپایی درخواست خروج از NPT را در قالب طرح پیشنهاد داده‌اند که در این بین حدود ۱۵ طرح در مجلس درباره خروج از NPT تاکنون ارائه شده اما در عین حال در مجلس تصمیمی راجع به این طرح‌ها گرفته نشده است.» با وجود آن که آنها اعلام کرده بودند خروج از NPT خواسته بسیاری از نمایندگان است اما اکثریت مجلس با آن همراهی نکرد و این موضوع ابرر ماند. البته این درخواست برای اولین بار نیست که مطرح شده و مرور پیشینه تاریخی مجلس حاکی از آن است که خروج از NPT نخستین بار در سال ۸۴ و هم‌زمان با ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت، توسط برخی مقامات رسمی ایران از جمله محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور وقت و تعدادی از نمایندگان مجلس مطرح شده و به نتیجه نرسید و تاکنون ادامه دارد.

تلاش برای بستن تنگه هرمز

در پی ره تنش در روابط ایران و کشورهای غربی بسته شدن تنگه هرمز از سوی تندروها مطرح بوده است. این موضوع اولین بار در جنگ ایران و عراق مطرح شد اما هرگز جدی نشد اما ۲۳ تیرماه درست یک ماه پس از حمله اسرائیل به ایران اسماعیل کوثری، نماینده تهران از تکمیل شدن اقدامات نظامی در تنگه هرمز خبر داده و به شبکه المیادین گفت: «دو موضوع خروج از NPT و بستن تنگه هرمز در مجلس مطرح شده است که به عنوان واکنش‌های احتمالی ایران مدنظر قرار دارد، اما قطعاً این موضوعات در سطوح کلان نظام اولویت‌سنجی می‌شود. این موضوعات هم در شورای عالی امنیت ملی، هم در دولت، هم در کمیسیون امنیت ملی و هم در خود مجلس به بحث گذاشته شده است... این مسائل به دقت دنبال می‌شود و اگر ما احساس کنیم که ضرورت دارد این تصمیمات را بگیریم و اعلام کنیم، هیچ ابایی از این کار نداریم. هنوز این احتمال (بستن تنگه) هست و در حال بررسی است. از نظر نظامی کارهای آن انجام شده اما اینکه تصمیم نهایی درباره آن چگونه گرفته

از هر تئدری، آن‌ها را بر حذر می‌کند. ما در زمان جنگ هستیم، ما در حال حاضر در بحبوحه تصمیم‌گیری‌های بسیار حساس قرار داریم. در این زمان، طبیعتاً باید رفتارها بسیار خردمندانه و هوشیارانه باشد و نباید با ایراد شعارهایی از قبیل بستن تنگه هرمز و غیره به دشمن فرصتی بدهیم که بهانه‌جویی‌های خود را مستندسازی کند و بر اساس همان [مستندات] تصمیم‌گیری کند. این یک واقعیت است. البته ما اصول، ارزش‌ها و آرمان‌های خود که همواره تغییرناپذیر است را حفظ کرده‌ایم و پافشاری داریم و بر همان اساس ایستادگی و مقاومت می‌کنیم. اما در اتخاذ مواضع و بیان شعارها، در شرایطی که سایه جنگ بر سر ما بود و هنوز هم چندان از بین نرفته، باید رعایت به اصطلاح خردورزی داشته باشیم تا بهانه‌ای به دست دشمن ندهیم. این یک واقعیت است که لایه عمومی جامعه، مجلس و دولت هم به آن توجه دارند و دارند به آن پایبندی نشان می‌دهند.

«موضوعاتی که مطرح می‌شود مثل خروج از NPT یا نپیوستن به CFT و موضوعاتی از این قبیل، آیا می‌تواند کشور را به بحران بیشتر بکشانند؟ این موضوعات در حد تحلیل هستند در حال حاضر، نه پیوستن و نه نپیوستن هیچ‌کدام